

Makedonija: Pocinje Ispitivanje Ratnih Zlocina

Author: [IWPR Balkans](#)

Tribunal ima nepristrastan pristup u istraživanju ratnih zlocina u Makedoniji.

Glavni tuzilac Medjunarodnog tribunala za ratne zlocine na tlu bivse Jugoslavije ove nedelje je objavio pocetak istrage o ratnim zlocinima Albanaca i Makedonaca pocinjenih u nedavnim oruzanim sukobima.

Iako je odluka Karle del Ponte - koju je donela za vreme posete Skoplju - pokazala njenu odlucnost da bude nepristrastna, makedonski nacionalisti su tu posetu upotrebili da promovisu izvestaje o postojanju masovnih grobnica u kojima su tela ubijenih makedonskih civila.

Premijer Ljupco Georgijevski, lider vladajuće nacionalisticke VMRO-DPMNE, igrao je ključnu ulogu u ovoj optuzujućoj agitaciji koja se nesmanjenim tempom nastavlja od kako je parlament 15. novembra usvojio važne izmene Ustava koje imaju cilj da smanje etnicke zategnutosti u ovoj podeljenoj državi.

Del Ponteova je potvrdila da će uskoro poceti dve istrage: "Jedna je vezana za zlocine koje su navodno pocinile makedonske snage... druga istraga je vezana za mnoge navodne zlocine koje je pocinila albanska ONA", rekla je ona, misleći na raspustenu Oslobojilacku nacionalnu armiju, koja je vodila letosnju albansku pobunu u zapadnoj Makedoniji.

Kancelarija premijera potvrdila je detalje kada je Del Ponteova napustila Skoplje. Rekli su da će jedna istraga biti usmerena na zlocine makedonskih snaga bezbednosti u selu Ljuboten, dok će druga prouciti zlocine albanskih pobunjenika u selu Vejce.

Slucaj Vejce je poceo 1.maja kada su otkrivena tela osam makedonskih vojnika i policajaca. Postoje tvrdnje da su ovi ljudi bili muceni pre nego sto su ubijeni; da su im tela bila isecena na delove, a da su neki bili zivi spaljivani. Tela su predata sudskoj medicini, koja je podatke ustupila Haskom tribunalu.

Krvoprolice u Ljubotenu desilo se 12. avgusta, posle sukoba u susednom selu Ljubancima u kome su albanski borci ubili osam policajaca.

Prema izjavama svedoka datim medjunarodnim organizacijama, medju kojima su i Helsinski komitet i Odbor za ljudska prava, policija je u osvetoljubivom napadu na Ljuboten pogubila oko 10 mestana.

Incident u Ljubotenu desio se dan pre nego sto su makedonske i albanske partije potpisale, uz medjunarodno posredovanje, Ohridski sporazum koji je doprineo okoncanju konflikta.

Dok su obe ove istrage prihvacene od strane svih partija kao neizbezne, predloženo iskopavanje navodnih masovnih grobnica u kojima se nalaze Makedonci koje su ubili albanski pobunjenici izaziva kontroverze.

Dan posle posete Karle del Ponte, tim Haskog tribunala je u saradnji sa makedonskom policijom i sudom otvorio istragu oko jedne od tih navodnih masovnih grobnica u selu Neprsteno.

Mediji tvrde da je najmanje sest makedonskih civila sahranjeno u polju blizu glavnog puta izmedju Tetova i

Skoplja, u zapadnoj Makedoniji. Lokalna policija i NATO osigurali su lokaciju, a istrazili su je i OEBS-ovi posmatraci. Hag se jos nije izjasnio da li ce i ovo biti njegov slucaj.

Teren je rizican za iskopavanje, jer je vecinom pod kontrolom naoruzanih albanskih boraca. Pre deset dana, 11. novembra, Albanci su iz zasede ubili tri i ranili jos tri policajca kada su vladine snage probale da tuda patroliraju bez medjunarodne pratnje.

Iskopavanje se nastavilo prosle nedelje, pod prismotrom grupe od cetiri Albanca koji makedonsku policiju posmatraju iz neposredne blizine kroz dvoglede. "Vi makedonski novinari ste krivi za sve", rekao je jedan od njih i prakticno naredio novinarima da napuste mesto iskopavalja.

Da li je ova masovna grobnica vise nego pogodna fikcija za nacionaliste Georgijevskog - otvoreno je pitanje. Na dan kada su reporteri posetili mesto navodne grobnice, anonimni izvor iz Ministarstva unutarasnjih poslova, koje vodi blizak saveznik Georgijevskog, Ljube Boskovski, izjavio je da su otkopani delovi tri tela. Istrazni sudija Aleksandra Zafirovski je ovo porekla i tvrdi da tela nisu nadjena.

Stalna manipulacija masovnim grobnicama od strane nacionalista otudjila je neke od umerenijih partija centra. Socijaldemokratska unija je 21. novembra objavila da napusta vladu nacionalnog jedinstva koja je ustanovljena u junu pod medjunarodnim pritiskom da se prekime cepanje zemlje po etnickim savovima.

"Vise ne mozemo da glumimo dadilju koja prikrija brljotine koje naprave Georgijevski i Boskovski", rekao je Branko Crvenkovski, vodja Socijaldemokrata, kada je objavio ostavku svojih kolega ministara.

Odlazak Socijaldemokrata otvorio je mogucnost za prevremene izbore koje je medjunarodno predlozeni mirovni ugovor predvideo za januar.

Vecinska odluka Vlade o izborima sada zavisi od podrške poslanika iz albanske manjine. Oni se jos nisu povukli, jer ne zele da talasaju dok se ne ispune sve odredbe mirovnog ugovora. "Odredbe Ohridskog sporazuma moraju se ispuniti u potpunosti," kaze Mersal Biljali, iz albanske Partije za demokratski prosperitet.

Biljali kaze da albanski poslanici zele da usvajanje novog, obecanog zakona, poveca moc lokalne vlasti, i da pocne organizovanje cenzusa, pre nego sto razmotre svoje pozicije. "Tek onda bi mogli da krenemo ka prevermenim izborima," kaze on.

Vladimir Jovanovski je novinar skopskog magazina "Forum".

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/makedonija-pocinje-ispitivanje-ratnih-zlocina>